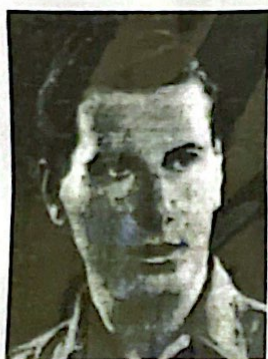

הוברמן מרדכי (מודי)

נולד : ביום ה' באלול תרפ"ז 2.9.1927

נפל : ביום כד' בסיוון תש"ח 1.7.1048

מודי בן לאה ואברהם צבי נולד ביום ה' באלול תרפ"ז 2.9.1927 בתל אביב. חי וגדל בנחלת יהודה.

נחל יהודה: היסטוריה

הצעדים הראשונים

ובשנת התרע"ב, לאחר שני נסיונות קודמים של מושבי פועלים (עין גנים ובאר יעקב) נעשו הצעדים הראשונים לקראת הקמת המושב נחלת-יהודה; והיו מעורבים בעשיה זו אישים ומוסדות-צבוריים-ומיישבים שונים.

בישיבה היסטורית אישר ועד "חובבי ציון" האודיסאי, הצעה "ליסוד החווה החדשה, נחלת-יהודה" על שם אבי ה, אבטומאנסקי-פציה' (שיחור עזמי) ד"ר יהודה לייב פינסקר: חמשה עשר פועלים חקלאיים, שכל אחד ינחל שבעה דונמים, ושלושה דונמים נוספים לכל פועל חקלאי יישארו בתור, פונד קרקעי משומר; חמשה פועלים של היקב (בראש-ל"צ) שכ"א מהם ינחל שבעה דונמים; חמשה אומנים (בעלי מלאכה) שכל אחד מהם ינחל חמשה דונמים. — זאת

לאשכנזים, ואילו שלושים משפחות תימניות שכ"א מהן תקבל שני דונמים".

ההתיישבות נועדה להיבצע על שטח אדמה של 300 דונם אשר נרכש בגבולה הצפוני של ראשון-לציון.

ליסוד המושב הורכבה ועדה ע"י ראש הוועד האודיסאי, מנחם אוסישקין — שניים שניים מן החוגים המשתתפים בה: ד"ר חיים חיסין ומי. שיינקין מטעם "חובבי ציון"; מנשה מאירוביץ' ודב לובמן (חביב) באי-כח אכרי ראשון-לציון; ברל כצנלסון ומאיר רוטברג (סיטקוף) באי-כח הסתדרות פועלי יהודה.

ארגון הפועלים בראשון קבע את חמשת המועמדים מבין פועלי היקב וכן את חמשת ה, "אומנים" — בעלי-המלאכה. ואילו הוועד המרכזי של הסתדרות פועלי יהודה החקלאים — שהרוח החיה בו היה ברל כצנלסון — נטל עליו לרכז את ה, "גרעין" של 15 הפועלים החקלאים. ברל אשר נוהג היה להשקיע את כל אישיותו ואת כל רוחו ומעייניו בהדרכת פועלים ואף בארגונם ויישובם, עשה לילות כימים, אסף אסיפות וכינס ישיבות, וכיתת רגליו מישוב לישוב על מנת למצוא בהם את ה, "אלמנט" הנכסף של 15 המועמדים החקלאיים — הוא הגרעין אשר ישמש יתד ופינה לישוב החדש, אשר כפי שקיווה, ישמש דוגמה ומופת לישובים נוספים לעתיד לבוא.

אך על אף מאמציו לא הצליח לגייס באותם ימים להיאחזות החדשה בנחלת-יהודה אלא שלושה פועלים ושתי פועלות מתוך קבוצת הירקנים שפעלה אז בבן-שמן. לחברי גרעין קטן זה נמסר לאחר ולקבל מועמדים חקלאיים נוספים לפי ראות עיניהם ("כלבבם").

הבצוע

וביום ו' שבט התרע"ג עלו בשעה טובה, על הגבעה היפה והנישאה שמצפונה של ראשון-לציון כל האישים הנזכרים לעיל וביחד עם המתיישבים-המייסדים, ובנוכחות נציגי מוסדות הלאום, הפועלים והישובים בארץ — הניחו את אבן הפינה ליציקת ברכת-המים בשביל המושב החדש. מנחם אוסישקין, אשר יצק את ה, "את" הראשונה פתח בנאום חגיגי והכריז כי מושב הפועלים ייקרא על שם יהודה לייב פינסקר.

המנזר החדש - יהודה, אשר מנצחה
את חולי השכונה.

בהגיעו למצוות היה כבר פעיל בגדנ"ע

גדנ"ע

גדנ"ע גדודי נוער – פיקוד יעודי בצה"ל, יורש חג"ם (חינוך גופני מורחב, או מוגבר) ו "עלומים" (כינויי- מחתרת לגדודי-הנוער של ה"הגנה"). מפקדת פיקוד גדנ"ע מחולקת לארבעה: מבצעים, חינוך, מינהל, ואפסנאות. הגדנ"ע פעיל בבתי ספר תיכוניים, בתיאום עם משרד החינוך ומנהלי בתי הספר.

מארצות רבות באו לישראל ללמוד מהגדנ"ע. במלחמת העצמאות (1947) אומנו הגדנ"עים כעתודה לצה"ל, אך לא הייתה מגמה לשתפם בלחימה. ילדי 1931 גויסו באלפיהם ועברו אימון בסיסי. היו גדנ"עי אוויר, גדנ"עי-ים, גדנ"עי שריון, גדנ"עי –תותחנים וכיו"ב

בנערותו

בנערותו פעל מודי בחי"ש

חי"ש

חיש (חיל שדה) אחד מחילות ה"הגנה". נועד לפעול מחוץ לישובים היהודיים, כהגנה קדמונית. שירתו בו גברים בני 18-25, שאומנו בימי פנאי ובשעות הפנאי (אחרי העבודה). מפקדים ואנשי-מקצוע הוכשרו בקורסים מיוחדים. כשפרצה מלחמת העצמאות (1947) מנה חי"ש כ-10000 איש. לקראת הפלישה הערבית שולבו יחידות חי"ש במערך הבטחוני, והן השתתפו במערכותיהן של החטיבות שנלחמו בכל רחבי הארץ.

לימודיו

מרדכי סיים גימנסיה בראשון לציון, את בית הספר המקצועי על שם מקס פיין בתל אביב והמשיך את לימודיו בטכניון בחיפה. את כל מרצו וכישוריו הפנה לעבודה מכנית והנדסית.

בהיות מרדכי בן 16 עבר קורס מכי"ם והיה מורה ומדריך אימונים לנערי הפרברים, לנהגי "דרום יהודה" ולסטודנטים. כולם חיבבו וכיבדו אותו.

הימים ימי שלטון הבריטים בארץ, ומערכת הדמים
בחיפה שאוכלוסייתה מעורבת יהודים וערבים קשה
וכבדה מאד.

בתנאי מחתרת קיבל מרדכי לידיז את הפיקוד על ואדי
רושמיה שם הייתה פעולת גמול של חטיבת כרמל ב- 21
. 1. 1947

כמו כן פיקד על תחנת "אגד" והמרכז המסחרי הישן
בחיפה. בתום תפקידו זה נתמנה אחראי לאבטחת
התחבורה בין הדר הכרמל לקריות ולאזור התעשייה
במפרץ.

בתנאי הימים ההם, ללא נשק גלוי ולמול עיניהם של
הבריטים, היה זה תפקיד קשה ביותר.
זמן מה היה מפקד בית הסוהר בחיפה והועבר על פי
בקשתו לגדוד קרבי.

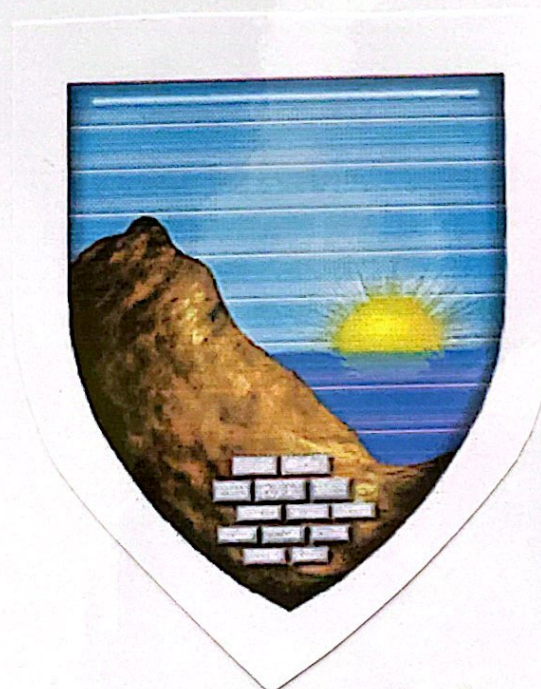
כצבא

עם פרוץ מלחמת העצמאות היה בין ראשוני
המתנדבים לשרות בחטיבת "כרמל"

חטיבת כרמל

אחת ממשש חטיבות שהוקמו בתחילת מלחמת
העצמאות (1948). בתחילה הייתה חלק מחטיבת
"לבנוני", משפורקה חטיבה זו, בפברואר 1948,
הוקמה "גולני" ו "כרמל". "גולני" פעלה
בעמקים ובמזרח (בצפון הארץ) ו"כרמלי" פעלה
במערב (בחיפה ובגליל המערבי). מספרה: 2.
נקראה על שם מפקדה הראשון, משה כרמל.
כוחות החטיבה החלו מתארגנים במסגרת צבאית
עוד במחתרת. שלל שנלקח ממחנות הצבא הבריטי
שבחיפה וסביבתה סיפק לחטיבה מדים, חגור
ורכב צבאי. בסיוע מפקדים ששירתו בצבא
הבריטי לבשה החטיבה צביון צבאי סדיר, שעה
שרוב כוחות הישוב העברי נראו כפרטיזנים.

מודי השתתף במערכות הגליל ועמק הירדן במבצע
"ברוש" בין 9-18 ביולי, אז הותקף ראש הגשר
הסורי במשמר הירדן. מבצע זה הצליח רק חלקית
לצמצם את ראש הגשר.
בשובו מן הקרבות במשמר הירדן נשלח לנתניה
לבית הספר לקצינים.

סמל מדינת "ישראל"

נפילתו

ביום כד' בסיוון תש"ח 1.7.1948 נהרג מרדכי בשעת
ביצוע תמרון חבלה נועז.
הובא למנוחת עולמים בבית הקברות הצבאי
בראשון לציון.

מדכי (מודי) הוברמן

חלפו שנים מאז אותו יום מר בו ניתק פתיל חייו של "מודי" ז"ל, הגורל האכזרי גזל מאתנו בן-יקר והוא עדיין צעיר, רענן ושופע מרץ.

התבונה הנסוכה על פניו, החיוך המתמיד והפיכחות האופיינית התבטאו בכל עת ובכל שיחה- תמיד ער ובבון, מבין ויודע להגיב בטקט. תשובותיו החדות והקולעות העידו על מחשבה והבנה עמוקה.

חויות רבות היו לבני נחלת-יהודה על אף הבדלי הגיל. במסיבות ובהזדמנויות שונות טושטשו המחיצות והמשחק ברחוב (טרם היה בו כביש) כלל את הקטנים עם הגדולים, הבנים והבנות – כולם השתלבו במשחק משעשע ובתוכם "מודי", הג'נג'י. כפי שקראו לו הכל. "מודי" פה, "מודי" שם, בכל תפקיד, פעיל, תוסס ומתלבט ולכן מורגש חסרונו במיוחד. והנה מודי הילד נעשה יער. התסרוקת כלפי מעלה והמבט החודר מביע "הכל": לפנינו ניצב בחור כארז, חברה'מן, בלשון בני נחלת. לא כל אחד זכה להגדרה זו- ההגדרה שהקנתה מעמד מיוחד והרגשה נעימה בחברה.

מאז עברנו כברת דרך, הזמנים השתנו ובני נחלת הוכשרו לתפקידים ושליחויות ב"הגנה", בחלקי היה לארגן את בני גילו של "מודי" בקבוצת-קשר, להדריכם בתרגול סדר ואיתנות, למדם לציית ולשמור סוד. "מודי" לא הכזיב, מודי בין הראשונים, מודי הרוח החיה בקבוצה וכולם יודעים להעריך כשרונו ויכולתו. מקבוצת קשר לסמלים בגדנ"ע ובחי"ש, ממסגרת מקומית נפרדת לכיתה משותפת עם בני ראשל"צ. הכיתה מודרכת ומקבלת הכשרה בנשק וא"ש לילה, בחורים כארזים כולם, טובים מסורים ונאמנים- מפקדים בדרך, קצינים לעתיד. לילה חשוק. תרגיל ראשון באזור גבעת-הצבעים. הכיתה הועמדה במבחנה הראשון- השיעור: התגנבות יחידים: המשימה להגיע בחשאי לבית-הקברות הישן וכעדות לכך-להביא עלה מעץ השיקמה. לאחר ההסברים המוקדמים שררה דומיה. כולם היו נרגשים. לשאלתי- מי מבקש לשחררו? לא נעיתי. שקט מוחלט המשיל לשרור בתוכנו: אף הגה לא נשמע. לשאלתי הנוספת- מי מתנדב ראשון? שמעתי תשובה ראשונה מפי "מודי" הפעם בקול צרוד במקצת. "טוב- אני". מודי יצא תחילה ובעקבותיו האחרים, כל אחד ממתין לשובו של חברו- כולם חזרו עייפים נרגשים, מחושלים ושבעי-רצון. בגמר התרגיל חזרנו לנחלת, "מודי" ואנוכי, ובהזדמנות זו שוחחנו בכל הנוגע לאותו ערב.

"היום למדתי לא לפחד, אסור להסס. יש להחליט ולבצע", כך טען "מודי". תמה תקופת המנדט הבריטי. הישוב העברי נחלץ למלחמת מגן, צעירי החי"ש והפלמ"ח ובכללם "מודי" התייצבו ומילאו חובתם הלאומית. רבים לא חזרו ולצער כולנו לא זכו לראות בעצמאות ישראל, וביניהם – מודי הוברמן. תשמש מסירותם והקרבתם העצמית דוגמה ומופת לדור הצעיר.

חבר ומדריך רחביה אופק

לכבוד: מלכת יהודה

בית"ס בן מוריון, רחוב העצמאות 37, ראשון לציון | טל: 03-5295262/3 | פקס: 03-5295260 | bengurion@bgriz.org.il

(עזרה מלכת יהודה) (מנהל) יהודה

זיה"ס בן מוריון
מחלקת אדמיניסטרציה